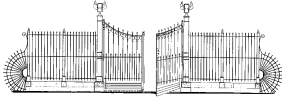

Jaargang 23 nr. 46 najaar 2022

Stichting Oude Begraafplaats

Koos Massar (links) en Hans Sanders tonen twee graftrommels die binnenkort te zien zijn in de aula.

Oude Begraafplaats Gouda

Adres: Prins Hendrikstraat 3, 2802 JA Gouda

Website: www.oudebegraafplaatsgouda.nl

maandag t/m zaterdag: 10.00 - 16.00 uur

zondag: 12.00 - 16.00 uur

Het bestuur van de Stichting Oude Begraafplaats Gouda

Peter Overkamp (voorzitter)

Piet Streng (secretaris)

William Bik (penningmeester, ledenadministratie)

Denice Verburg (nieuwe penningmeester)

Koos Massar (informatie graven)

Ed van Rossum (Jeugdwerk en archief)

Effy de Jong (website)

Arie de Wit (Contact croda)

Assistentie:

Severt van der Stad (restauratiezaken)

Nico Koning (technische zaken)

Koos Carlie (militaire zaken)

En

Alle vrijwilligers

Van de voorzitter

Dit jaar is er veel gebeurd. Het droeve nieuws dat onze oprichter en erevoorzitter is overleden.

Verder is de aula opgeknapt en verhuurd aan Croda/ Cargill

De buitenzijde is gerestaureerd, het dak is gemaakt met nieuwe goten en wij hebben een kantoorruimte in het gebouw gekregen. Onze vrijwilligers hebben hier binnen heel hard aan gewerkt. Het oude tengel is er af gehaald en vervangen door gipsplaten. Het geheel is geschilderd en ziet er piekfijn uit. Nu is het ingericht als kantoor- ontvangst- en studieruimte.

De vitrine die in het baarhuisje stond is hier naar toe overgebracht en opnieuw ingedeeld. Een boekenkast met veel literatuur is geplaatst. Ook alle nieuwsbrieven zijn in ordners aanwezig en kunnen ingezien worden. De finishing-touch met verlichting en wandversiering moet nog komen.

Wij zullen er niet alleen zijn. De keuken en toilet zullen we in de toekomst met anderen delen, al weten we nog niet wie. Er komt in ieder geval een aparte vergaderruimte in de grote "ontvangkamer"

Ook zal de zolder later verbouwd worden.

Dinsdagochtend zal ons kantoor/ annex informatieruimte open zijn. Meestal zal Ed van Rossum daar aanwezig zijn. U bent er welkom!

Ed in zijn/ons domein

De vitrinekast

In memoriam INEZ METER

19 oktober 1925 Gouda 10 oktober 2022

hoe
zou het zijn
als men plotseling verdwijnt
zou er een lege plek zijn
op de aarde
een lege plek ergens in een hart.
of
is het zo
dat men verdwijnend
ergens
de juiste plek vult op de aarde
de juiste plek vindt in een hart.

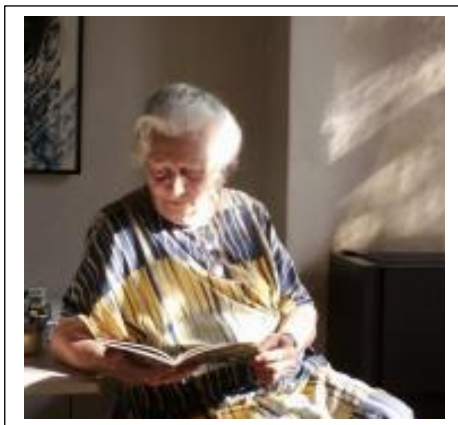
Inez Meter

In dierbare herinnering INEZ METER.

Ed van Rossum, mede oprichter van de Stichting oude begraafplaats.

Op 10 oktober jl. bereikte ons het bericht dat Inez in haar slaap was overleden. Voor mij “La Grande Dame de Gouda”, een markante lieve vrouw, bescheiden maar als het nodig was ook vastberaden.

Midden jaren 90 sprak zij me aan op de Tiendeweg over de begraafplaats aan de Vorstmanstraat. Ik was bij de presentatie van de eerste uitgave van het fotoboek “Levens Verleden” geweest. Met dit boek wilde Inez en Anke Ligteringen aandacht vragen voor deze unieke plek.

Ik wist dus dat ze daar een warm hart voor had. Ze vroeg of ik mee wilde helpen om te trachten de begraafplaats te behouden. Op zo'n vraag van Inez zeg je geen nee. Jarenlang zijn we betrokken geweest bij dit project. Vooral dankzij Inez is het een succesverhaal geworden en mogen we als Stichting Oude Begraafplaats trots zijn op wat er bereikt is. Zij was dan ook ere voorzitter van onze Stichting.

Tot op hoge leeftijd was zij een drijvende kracht in de stichting. Ze is fysiek niet meer in staat geweest om ons huidige onderkomen in de Aula van de begraafplaats te zien. Maar ik weet zeker dat ze het prachtig zou hebben gevonden. Met dankbaarheid zullen we haar herinneren mede door haar gedichten (schrijfsels zoals ze dat tegen mij zei).

Agenda 2023

3 mei bezoek scholen aan de begraafplaats

4 mei dodenherdenking

Juli wandeling over wilde plantn met d stadsekolaag

9 september Open monumentendag

Laatste zaterdag van de maand april – september Open dag

Links en rechts liggen ze
Marinus en Anna, Willem Frederik,
Gijsbertus Johannes en Adriaan,
Agatha, Cornelia, Jacob en Neeltje.
Ook Tim en Claire rusten hier.
Zo willekeurig genoemd,
maar met tranen neergelegd
Herdacht in geest en geschrift
als een levend monument
met herinnering op steen.
We weten wie zij waren
wat zij voor ons betekenen

Wij weten dat het waard is
te herdenken, opnieuw
opdat wij niet vergeten.
Altijd monumentendag
en bijtijds de stille tochten,
Hier is immer vrij spel voor
groeïend flora, levend fauna
en vrede voor de doden.

Eduard Ditmar
dichter van liefde en ongemak

Bron: www.beeldengedicht.nl. **Wandelroute Korte Akkeren**

Op deze foto, in 1985 gemaakt door G.J Dukker, zien we de oude begraafplaats aan de Prins Hendrikstraat/ Vorstmanstraat. Eeuwenlang worden de Goudse doden in en achter de Sint-Janskerk begraven....

In de tekst staat ook dat de heer Dukker contactpersoon voor de Oude begraafplaats is. De tekst is kennelijk niet gecontroleerd en ook niet waar. Wij kennen deze heer zelfs niet.

Bezoek Burgemeester en Wethouders

Op 13 september waren Burgemeester Pieter Verhoeve, Wethouders Michiel Bunnik, Thierry van Vugt, Anna van Popering, Rogier Tetteroo, Michel Klijmij-van der Laan, gemeentesecretaris Ruud Bakker en bestuurssecretaresse Jaqueline Jansen op bezoek op de Oude Begraafplaats Gouda. Zij werden ontvangen door Ed van Rossum, William Bik, Arie de Wit, Koos Massar en Piet Streng. van de Stichting Oude Begraafplaats Gouda. Na een welkomstwoord en kennismakingsronde vertelde Ed een en ander over de begraafplaats. Vervolgens kon men kijken in de Aula en met name in de ruimte welke beschikbaar is voor de Oude Begraafplaats.

Weer buiten vroeg Ed aandacht voor het voorplein waar enkele bomen zijn omgewaaid tijdens de voorjaarsstorm. De vraag was of en wanneer de stronken woeden weggehaald en nieuwe bomen worden teruggeplaatst. Ook de herinrichting van voorste gedeelte kwam aan de orde. De wethouders gaven aan dat er binnenkort een afspraak moet komen om over dergelijke zaken te praten. Het bestuur van de Oude Begraafplaats zou graag zien dat er een ambtenaar gekoppeld wordt aan de Oude Begraafplaats zodat het bestuur weet bij wie ze aan moeten kloppen als er vragen of opmerkingen zijn. Verder ging het gezelschap naar de begraafplaats alwaar William Bik een verhaal vertelde over het geslacht rond oud Burgemeesters en met name van Bergen en Ijzendoorn wat later leidde tot Burgemeester Van Bergen Ijzendoorn die veel voor Gouda betekend heeft. Vervolgens liepen we naar het Kindermonumentje en naar de plaquette met namen van overledenen die zonder kist zijn begraven onder een haag tijdens en direct na de 2e Wereldoorlog. Daarna was het bezoek ten einde en konden we terugkijken op een zinvol werkbezoek. Bij het afscheid kregen de bezoekers een boek aangeboden namens de stichting.

Onze nieuwe aanwinst

Vertelden wij de vorige keer dat er een aantal kubieke meters zand gesponsord was. Het blijft niet op die berg liggen maar moet ergens onder een grafsteen gelegd worden.

Voor onze vrijwilligers is dit (te) zwaar werk om

handmatig een gevulde

kruiwagen te verrijden. Om hen te helpen hebben wij een elektrische kruiwagen aangeschaft die dit werk aanzienlijk verlicht. Zo ziet u waar de donateursbijdragen voor gebruikt worden. Hij is met enthousiasme ontvangen.

Zo kan de kruiwagen ook gebruikt worden.

De toegang tot de begraafplaats

In de loop der Jaren is de toegang tot de gemeentelijke begraafplaats en tot de aula telkens gewijzigd.

Aan de hand van topografische kaarten probeer ik dit aan te geven.

N.B. De website <https://www.topotijdreis.nl/> is bijzonder de moeite waard.

De kaart van 1871 laat de oude Kerkhoflaan zien. De Prins Hendrikstraat buigt af tot voor de aula.

1873: Prins Hendrikstraat is rechtgetrokken en een gekromde toegang naar de aula. 1936 geeft een rechthoekige ruimte voor de aula hoewel in 1958 de gebogen toegang weer aanwezig is. Ik vermoed dat het in 1936 niet ingetekend is. Ook de 'nieuwe' Kerkhoflaan is te zien. Bij de gebogen toegang waren ook twee hekken aanwezig. De koets reed het ene hek binnen naar de aula en reed via het andere hek weg.

In 1969 wordt het veranderd. Eén hek verdwijnt. De Pr.H.straat loopt nog door maar wordt in 1988 ingekort met een muur om Croda af te scheiden.

Timmerlieden plaatsten in 1828 een gewoon hek van zes palen bij de ingang van de begraafplaats. De gemeente verving dit onderhoudsgevoelige hekwerk in 1899 door een ijzeren hek op een stenen voetmuur. met de twee inrijhekkens: een zwart smeedijzeren toegangshek met zilverkleurige ornamenten, zoals de gevleugelde zandlopers op de gecanneleerde pijlers, de pijlpunten en overige bekroningen, en met rechts gebogen uiteinde uit de bouwtijd.

1871

1873

1914

1936

1958

1969

1988

2020

De breedte van het hek, bestaande uit twee inrijhekken inclusief de vleugels, was 5.28 meter. De aannemer onderheide de stenen voetmuur met 50 palen van 10 meter lang; het metselwerk bestond uit hardgraauwe 'waalmoppen', de zogenaamde waalsteen met hardstenen stukken daartussen. De inrijhekken stonden op blokken van 45 bij 45 centimeter van escauzijnse steen, de zogenaamde blauwe hardsteen uit Henegouwen. Ca 1969 is de toegang tot de begraafplaats veranderd. Een smal toegangspad is gemaakt en wordt afgesloten met één hek. Het andere hek is waarschijnlijk afgevoerd naar de gemeente-werf en zou later als oud ijzer verkocht zijn. Navraag bij de Gemeente Gouda heeft niets opgeleverd. Rondvraag en zoektochten naar dit hek heft niets opgeleverd totdat wij geïnformeerd werden door iemand: Jullie zoeken een hek, dat staat bij mij op de werf.

De eigenaar was wat vaag over de herkomst, maar het was inderdaad het hek. Om het in oude staat terug te brengen zou een kostbare aangelegenheid worden. Aangezien dit hek ook een rijksmonument is zouden de kosten door de gemeente gedragen moeten worden. En dan..? Waar moet je het plaatsen.

In overleg met wethouder Thierry van Vugt is besloten om er niets meer mee te doen.

Bron:

Internet <https://www.topotijdreis.nl/> Diverse kaarten

Tidings van "Die Goude" 2003, 1 en 2

SAMH foto's

Internet <https://www.topotijdreis.nl/>

Dit zijn alle kaarten van Nederland. U kunt ze op jaartal ophalen. Ze zijn zo te vergroten dat stadsplattegronden zeer gedetailleerd te voorschijn komen.

Stil vrijwilligerswerk

Koos Carlie is één van de vrijwilligers van de stichting Oude Begraafplaats die meestal buiten beeld zijn bijdragen verricht.

Al heel wat jaren verzamelt hij zoveel mogelijk gegevens van militairen, die op de begraafplaats liggen,. Aan de hand van een lijst, en één voor één stelt hij een map samen met gegevens en een kort genealogie van hen.

Tot heden heeft hij al 19 militairen uitgezocht.

Met in totaal 38 namen op de lijst, is Koos pas halverwege en kan nog een poosje vooruit.

Daaronder zijn twee mannen die de Militaire Willemsorde hebben gekregen.

Excursie vrijwilligers

Wij zijn onze vrijwilligers erg dankbaar voor het werk wat zij vrijwillig verrichten. Het bestuur wil daarom wat terug doen in de vorm van een excursie met een lunch.

Dit jaar zijn hebben we een bezoek gebracht aan de begraafplaats Nieuwe Ooster in Amsterdam, een lunch in Café Roosenburgh en het uitvaart-museum "Tot Zover" Onze gids Thea heeft ons veel kunnen vertellen op de begraafplaats. Aan alle reacties te horen was dit een zeer geslaagde dag.

Abraham Vingerling

Door Piet Vingerling te Uithoorn

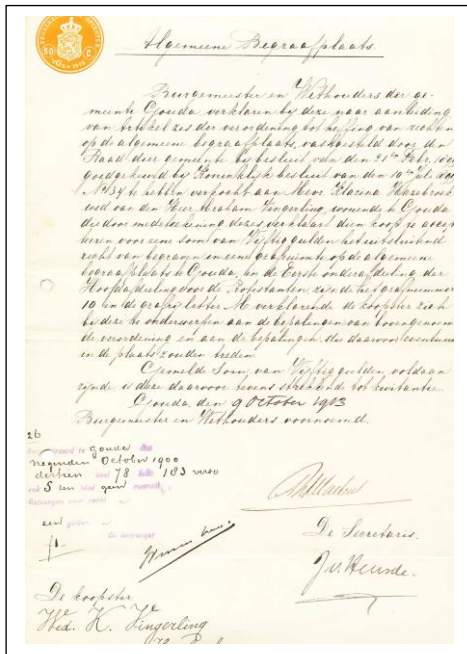
Ik wil u iets vertellen over mijn overgrootvader Abraham Vingerling (geboren 10 april 1856 en overleden 28 september 1913, beide in Gouda). Zijn vader, Ary Vingerling, geboren 11-3-1822, overleed jong (7 oktober 1859) en zijn moeder, Maria Sus, hertrouwde later met Salomon Lafeber. Zijn naam is nooit gebruikt voor een straat of iets dergelijks, maar zijn achternaam leeft nog wel voort in een product dat in een van zijn bedrijven werd ontwikkeld: Vingerling-klei.

Abraham trouwde op 25 Juli 1877 met Klasina Hazebroek. Zij kregen 13 kinderen van wie er vier binnen twee jaar overleden.

Abraham werd samen met zijn stiefvader Salomon Lafeber ondernemer. Zij handelden al voor 1880 in hout en later ook in steenkolen. Hun werkzaamheden begonnen aan de Karnemelksloot. Over een periode van ongeveer drie jaar hield hij een dagboek bij (1880-1886), dat nog in het bezit van de familie is. In 1900 werd een stoom-krijtmalerij aangekocht.

Op 28 december 1908 werd bij notaris Cambier van Nooten een acte opgesteld vanwege de start per 1 januari 1909 van een vennootschap door de heren Abraham Vingerling en zijn zonen Pieter Arie (Piet) en Salomon (Sam) Vingerling met als doel het gemeenschappelijk uitoefenen van een houthandel, een stoomkrijtmalerij, een houtzagerij en handel in aanverwante artikelen zomede in brandstoffen. Tot die tijd had Abraham Vingerling die activiteiten onder eigen naam uitgeoefend.

Dit was de officiële start van de Firma A. Vingerling & Zonen aan de Karnemelksloot en de Johan de Haenstraat met een houthandel en aan de Turfsingel met een stoom-krijtmalerij en een houtzagerij.

Na het overlijden van Abraham kocht zijn echtgenote, Klasina Hazebroek, voor 50 gulden 'het uitsluitende recht van begraven in een grafruimte op de Algemeene Begraafplaats', in de Eerste onderafdeling van de Hoofdafdeling voor de Protestanten, zijnde het grafnummer 10 in de grafrijletter M op 9 October 1900 dertien.

Rustplaats | van | Abraham Vingerling | geb. 10 april 1856 | overl. 28 sept. 1913 | geliefde echtgen. van | Klasina Hazebroek | Zalig hij, die in dit leven | Jakobs God ter hulpe heeft | Ps. 146.3 | en | Klasina Hazebroek | geb. 9 maart 1853 | overl. 21 aug. 1931 | te Voorburg | geliefde echtgenootte | van wijlen den heer | Abraham Vingerling | Zalig zijn de doden, | die in den Heere sterven. | openb. 14:13.

Later werden Klasina en hun jongste dochter Cornelia ook in hetzelfde graf begraven. Elders op de begraafplaats werd ook nog de oudste dochter Maria Piets-Vingerling samen met haar echtgenoot begraven.

En in 1919 kreeg het jongste zoontje Pieter Arie van Piet Vingerling zijn graf op de begraafplaats na een overlijden als gevolg van de Spaanse griep.

Na het overlijden van Abraham in 1913 werd de zaak voortgezet door de twee zonen met hun moeder als stille vennoot. In 1929 splitsten Piet en Sam het bedrijf.

Piet ging door met de houthandel (A. Vingerling & Zonen) aan de Karnemelksloot en de Johan de Haenstraat, waarin korte tijd later ook zijn twee zonen Abraham (Bram) en Johannes Rienko (Hans) werkzaam waren. In 1940 trok Piet zich terug; de twee zonen zetten de zaak voort. Na het overlijden van Bram (1985) en Hans (1993) werd de houthandel opgeheven. In 1985 waren al veel activiteiten verkocht aan Houthandel Heuvelman in Ouderkerk aan de IJssel.

Sam ging verder in de Eerste Nederlandse Krijtfabriek onder de naam S. Vingerling & Zonen. Zijn twee zonen (Arend en Piet) zetten de handel in krijt en klei voort (zij produceerden o.a. Vingerling klei voor scholen). Het laatst aan de Provinciale weg naar Haastrecht. Hun bedrijf werd overgenomen door een Duits bedrijf, maar de Vingerling-klei wordt nog steeds geproduceerd.

Abraham Vingerling werd ook politiek actief: hij werd gekozen in de Provinciale Staten van Zuid-Holland voor de partij van Abraham Kuiper (uitslag van de verkiezingen in het Dagblad van Gouda van 12 juni 1901). Zijn zoon Piet is wethouder in Gouda geweest voor dezelfde partij. In 1929 verhuisden Piet en zijn gezin (incl. Bram en Hans) naar Voorburg; de houthandel bleef in Gouda. Rond 1950 keerden Bram en Hans (beiden inmiddels gehuwd en met kinderen) weer naar Gouda terug.

Omstreeks 1983 verscheen aan de Provincialeweg West in Haastrecht een nieuwe vestiging van de kleiverwerkende industrie Vingerling BV. De fabriek is ruim voor het jaar 2005 gesloten, waarna het snel in verval raakte. Momenteel is men begonnen aan de sloop van het gebouw.

Jan Marcus Bakker en Badtje Sonneveld

Door Marc van Buurt

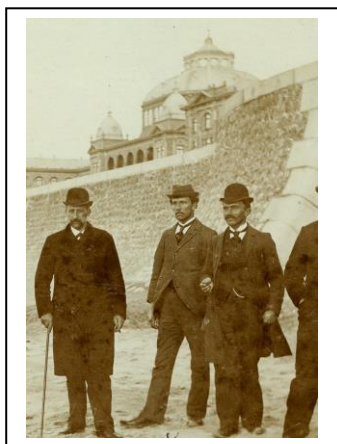
Jan Marcus Bakker is geboren op 9 november 1873 te Ellemeet, toen een zelfstandige gemeente op het eiland Schouwen-Duiveland, Zeeland. Zijn ouders waren Cornelis Bakker, landbouwer, geboren op 20 augustus 1837 te Oosterland, Zeeland, en Wilhelmina van der Welle, geboren op 18 december 1834 te St Annaland, Zeeland. Jan Marcus is vernoemd naar zijn grootvader Jan van de Welle en zijn grootmoeder Maatje Marcusdr.

(dr = dochter) van der Well-van der Klooster.

Jan Marcus Bakker was de vijfde in het gezin van zeven kinderen, niet meegerekend een eerdere Jan Marcus (1868-1872) die vroeg gestorven is en het tweelingzusje van Jan Marcus, Maria Jacoba die slechts 16 weken oud werd. Hij groeide op in de boerderij die zijn ouders pachtten, het Watergat, te Renesse. Net als zijn 2 jaar jongere broer Boudewijn kon hij goed leren.

Na de lagere school gingen ze samen te voet naar Zierikzee – dat was ruim twee uur lopen – om tekenles te krijgen. Dat hield in technisch tekenen en verschillende vakken wiskunde: algebra, stereometrie, trigonometrie, landmeetkunde, enzovoorts.

Het resultaat was dat hij in 1898 benoemd werd tot bouwkundig opzichter voor Rijkswaterstaat bij de bouw van de strandmuur (boulevard) te Scheveningen.

Daar leerde hij zijn aanstaande vrouw kennen, Badtje Solleveld.

Badtje Solleveld is geboren op 13 juli 1873 te 's Gravenzande in het Westland. Haar ouders waren Maarten Solleveld, geboren op 8 juni 1849 te 's Gravenzande, en Anna Pietertje Versteeg, geboren op 28 september 1850 te Nieuwe Helvoort. Jan Marcus en Badtje trouwden op 7 juni 1900 te Gouda.

Jan Marcus Bakker (midden) bij het werk aan de Strandmuur te Scheveningen in 1898

Ze woonden op verschillende adressen en vestigden zich in juni 1905 in het huis aan het Regentesseplantsoen 10. Jan Marcus Bakker werd in 1902 benoemd tot inspecteur van Bouw- en woningtoezicht te Gouda. Hij bleef dat tot 1928, het jaar waarin hij werd benoemd tot directeur van Gemeentewerken in Gouda.

Hoewel hij geen ingenieur was werd hij toch benoemd vanwege zijn uitstekende kennis. Zo was hij expert op het gebied van de bodemgesteldheid in Gouda en legde eer in met zijn aanpak en kennis van methoden bij de vernieuwing van de Riolering in 1931. Hij heeft zijn functie tot zijn pensionering in 1939 bekleed.

Naast zijn beroep diende hij de gemeenschap als voorzitter van de Ver. voor Chr. Nat. Onderwijs te Gouda. Mijn moeder beschreef haar vader als een leuke man met veel humor, maar ook een slordige persoon. Ook werd wel gezegd dat hij een grappenmaker was, maar een die er niet licht over dacht, en daarmee werd bedoeld dat hij godsdienstig niet licht, maar zwaar was. Hij had grote belangstelling voor theologie, was een verwoed lezer van de oude theologen, zoals natuurlijk Calvijn en vele anderen. Hij zocht in zijn vrije tijd contact met bekende predikanten.

Badtje Solleveld

Uit het huwelijk van Jan Marcus Bakker en Badtje Solleveld zijn drie kinderen geboren. Cornelis in 1901, Anna Pietertje in 1902 en in 1907 Wilhelmina Adiana Helena, mijn moeder. Na zijn pensionering hebben mijn grootvader Jan Marcus en mijn grootmoeder Badtje nog vijf jaar aan het Regentesseplantsoen gewoond.

Maar nog voor het einde van de oorlog overleed Jan Marcus op 26 februari 1945 Hij is op 2 maart 1945 begraven op de Algemene Begraafplaats te Gouda, waar het graf nog altijd te vinden is, met de aanduiding A.jj.11.

Badtje Solleveld verhuisde na het overlijden van haar man naar Santpoort waar zij tot haar overlijden op 27 februari 1958 gewoond heeft.

Zij werd in hetzelfde graf als haar echtgenoot begraven

van de penningmeester

Aan het eind van dit jaar vindt u weer de acceptgirokaart voor uw donatie van 2023. U weet het; zonder uw donatie kunnen wij niets doen. Onze begraafplaats krijgt geen subsidies en toch willen wij, dat zijn alle vrijwilligers, het onderhoudswerk voortzetten.

Er zijn nog enkele donateurs die dit jaar hun bijdrage nog niet hebben overgemaakt.

Ingesloten is dan een apart briefje om u hieraan te herinneren.

Helaas worden de acceptgirokaarten afgeschaft. Volgend jaar zullen we u op een andere manier herinneren om weer uw bijdrage over te maken
William Bik - penningmeester

Regelmatig krijgen wij een berichtje van nabestaanden die iets over hun familie willen vertellen. Dit keer over de families Vingerling en Bakker.

Uw bijdrage is van harte welkom. Ook adviezen over relevante onderwerpen zijn van harte welkom.

Colofon

Adres: Prins Hendrikstraat 3, 2802 JA Gouda

Website: www.oudebegraafplaatsgouda.nl

Voor reacties op deze nieuwsbrief, maar ook voor verdere vragen, suggesties etc. kunt u contact opnemen met ons

Secretariaat: E-mail: info@oudebegraafplaatsgouda.nl

Donaties van minimaal € 15,- op:

Rekeningnummer NL78 INGB 0008 0339 02

t.n.v. Stichting Oude Begraafplaats te Gouda

Voor nadere informatie kunt u zich richten tot:

Koos Massar

Binnenkade 31

2806 AZ Gouda

Tel. 0182 515 034

Foto: Koos Massar, William Bik

Eindredactie en opmaak van deze nieuwsbrief:

William Bik 0182 603161

E-mail: William.Bik@Tiscali.nl

**Er is een wandelroute over de begraafplaats gemaakt.
Deze begint bij het baarhuisje.
De beschrijving van deze route kunt u via onderstaande
QR-code op uw computer downloaden.**

In het kantoor liggen ook geplastificeerde beschrijvingen.